

YTTRANDE

Dnr S2022/00537

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 15 februari 2022

Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

Sammanfattning

SPF Seniorerna föreslår att avgiftsbestämmelserna i socialtjänstlagen ses över.

SPF Seniorerna stöder promemorians förslag.

Ett allt högre bostadstillägg medför att respektavståndet minskar till en pension intjänad genom förvärvsarbete. Pensionssystemet måste ses över i sin helhet.

3.1 Förslag om höjt bostadstillägg

SPF Seniorerna stöder promemorians förslag att konsumtionsstödet i bostadstillägget ska höjas både för den som inte är gift och för den som är gift.

Det höjda konsumtionsstödet i bostadstillägget kommer att bidra till att mottagarna inte understiger den skäliga levnadsnivån i äldreförsörjningsstödet, vilket för den enskilde givetvis är positivt.

Men promemorians motivering för höjningen oroar oss. Bostadstillägget inkomstprövas och är menat att täcka bostadskostnad – inte vara ett allmänt konsumtionsstöd. För detta syfte finns istället garantipensionen. Om regeringens avsikt är att höja konsumtionsutrymmet bör alltså garantipensionen höjas, inte bostadstillägget.

Nivån på bostadstillägget bör istället följa utvecklingen av bostadskostnaderna. Oavsett upplåtelseform (hyresrätt, bostadsrätt eller äganderätt) och oavsett byggår ska en senior ha möjlighet att ~~betala ett rimligt boende~~ efterfråga en rimlig bostad. Det är därför viktigt att bostadstillägget indexeras, så att det följer prisutvecklingen och vanliga hyresnivåer.

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

SPF Seniorerna instämmer i att jämställdheten gynnas eftersom långt fler kvinnor än män berörs av förslaget.

Samtidigt påverkar också ett allt högre bostadstillägg respektavståndet till pensionen negativt, vilken bygger på principen om livsinkomst genom arbete. När det inte lönar sig att arbeta ihop sin pension skadas systemets funktion och legitimitet. Det är inte önskvärt att olika delar i pensionssystemet justeras separat, istället krävs en översyn av hela pensionssystemet och dess olika delar.

3.2 Förslag om höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

SPF Seniorerna föreslår att avgiftsbestämmelserna i socialtjänstlagen ses över.

SPF Seniorerna stöder promemorians förslag att det minimibelopp som används för att fastställa avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen ska höjas både för ensamstående och för sammanlevande makar och sambor.

SPF Seniorerna delar promemorians bedömning att den föreslagna höjningen av konsumtionsstödet inte bör leda till ökad avgift för hemtjänst. De skäl vi ser för det är att minimibeloppet, som styrs av prisbasbeloppet, redan i dag är så lågt att det inte räcker till de utgifter som räknas upp i socialtjänstlagen 8 kap. 7 §. Dessa kostnadsposter är fler än de som Konsumentverket beräknar för normala hushållskostnader i sin hushållsbudget.

Problemet orsakas av att skillnaden hela tiden ökar mellan prisbasbeloppet och Konsumentverkets beräknade hushållskostnader, som bygger på myndighetens årliga beräkningar för vad en rimlig kostnad kan vara för några av de vanligaste utgifterna i ett hushåll. Till detta kommer att kommunerna prissätter andra nyttigheter eller tjänster som ligger utanför högkostnadsskyddet så högt att den enskilde riskerar att inte få medel kvar för övriga normala hushållsutgifter. Därutöver kan hyra för bostad i särskilt boende också vara så hög att det uppstår underskott i den enskildes minimibelopp.

SPF Seniorerna anser därför att avgiftsbestämmelserna i socialtjänstlagen behöver ses över i sin helhet.

Varje gång en inkomstförstärkning planeras för pensionärer måste man ta hänsyn till minimibeloppet för de med äldreomsorg, så att inte den enskilde ska drabbas av ökad avgift som åter upp inkomstförstärkningen. Det är få gånger under åren sedan de gällande avgiftsbestämmelserna infördes som en inkomstförbättring för seniorer skyddats genom ett höjt minimibelopp. En annan mer permanent lösning behövs.

5.3 Konsekvenser för kommunerna

SPF Seniorerna befarar att den inkomstökning som seniorer får genom förslaget helt eller delvis kommer att tas i anspråk av kommunerna genom ökade avgifter för matdistribution, kost på särskilt boende eller andra tjänster som prissätts utanför högkostnadsskyddet. Det kommer att leda till ökade intäkter för kommunerna vilket inte kostnadsberäknats i promemorian. Det leder också till oförändrad eller försämrad levnadsstandard för många som använder äldreomsorg, vilket motverkar syftet med förslagen. Risken för sådana konsekvenser redovisas inte heller i promemorian.

I detta ärende har SPF Seniorernas förbundsordförande beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sakkunniga Kent Löfgren och Anna Eriksson deltagit.

Eva Eriksson
Förbundsordförande